ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ՝ Վ.Վ.Հարությունյան

/Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № 9

«11» ապրիլի 2024 թ.

ԷԻԿ/Բ-155, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱ ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝	042101.00.6, Իրավագիտություն /դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/
Կրթական ծրագիր՝	042101.01.6, Իրավագիտություն /դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/
Որակավորման աստիճան՝	իրավագիտության բակալավր /բակալավր, մագիստրատուրա/
Ամբիոն՝	էկոնոմիկայի, իրավունքի և կառավարման /ամբիոնի լրիվ անվանումը/
Ուսուցման ձևը՝	հեռակա /առկա, հեռակա/
Կուրս/կիսամյակ	4-րդ կուրս 2-րդ կիսամյակ

Դասախոս(ներ) ՝ Սոնա Բուդաղյան
/անուն, ազգանուն/

էլ. փոստ-sonbud@mail.ru
Հասցե՝ Ք.Վանաձոր Երևանյան 149/23

Վանաձոր- 2024թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները

5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների

6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները
8. Դասավանդման մեթոդներ
9. Ուսումնառության մեթոդները
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ
    12.1 Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.2 Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.3 Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
    12.4 Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում
14. Գնահատում
    14.1 Ուսանողների գիտելիքների

    14.3 Գնահատման չափանիշներ
15. Դասընթացի համառոտ նկարագրիչ

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում:

«Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացը կարևորվում է իրավագիտության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված իրավագիտության կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «ոչ հիմնական մասնագիտական» կրթամասում:

.«Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կազմված է բակալավրի հիմնական կրթական ծրագրով, ՎՊՀ – ում բարձրագույն մասնագիտական կրթության պետական չափորոշիչներով կազմված ուսումնական պլաններին համապատասխան: «Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը նպատակաուղղված է բակալավրական կրթության կազմակերպման, դասավանդման որակի բարձրացմանը, ուսումնական գործընթացը ուսումնամեթոդական նյութերով, նորարարական մեթոդներով ապահովմանը:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

«**Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա**» առարկայի ուսումնամեթոդական փաթեթը կարգավորում է առարկան ուսումնամեթոդական նյութերով մշտապես վերազինման գործընթացը, գիտության նոր նվաճումների ներդրումը ուսումնական գործընթաց, նպաստում է ուսանողի անհատական և ինքնուրույն արդյունավետ աշխատանքի պայմանների ստեղծմանը, խթանում է ուսումնական գործընթացի առաջընացը:

2.1Դասընթացի նպատակն է

- Իրավունքի դասավանդման նորագույն մեթոդների վերաբերյալ գիտելիքների փոխանցում ուսանողներին:
- Բակալավրիատի կրթական ծրագրի չափանիշների հետազոտության շրջանակներում հմտությունների և կարողությունների ձևավորում ուսանողների մոտ:
- Տեսական նյութի համեմատության և վերլուծելու ունակությունների ձեռքբերում ուսանողների կողմից:
- Համեմատելու և վերլուծելու կարողությունների ձևավորում տարբեր իրավիճակներում:

2.1. Դասընթացի խնդիրներն են

- Սովորեցնել մանկավարժական նորարարական մեթոդների էությունն ու բովանդակությունը:
- Բացատրել դասին ներկայացվող պետական չափորոշիչները:
- Ամրապնդել ուսանողների կողմից ձեռքբերված տեսական գիտելիքները գործնական իրավիճակային խնդիրներով:
- Սովորեցնել ուսանողներին կատարել ինքնուրույն հետազոտություններ և կատարել եզրահանգումներ ըստ արդյունքների:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

4. «Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման

է ուսանողների՝ իրավագիտության բոլոր ճյուղերի, ինչպես նաև մանկավարժական մեթոդների վերաբերյալ հստակ տեսական գիտելիքների, հմտությունների առկայությունը:

5. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը[1]

«Պետության և իրավունքի տեսություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

1. իմանա իրավուքի դասավանդման նորարար մեթոդների տեսական հիմունքները,
2. կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները ստեղծագործաբար կիրառել գործնականում,
3. տիրապետի բնագավառի հետազոտության մեթոդներին,
4. կարողանա գործնականում ըստ պահանջվող չափանիշների կիրառել գիտելիքները
5. կարողանա պահանջվող շրջանակներում կատարել ինքնուրույն պլանավորում:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

<u>Ա)Ընդհանրական կոմպետենցիաներ</u>

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝
<u>ԳԿ1</u> վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
<u>ԳԿ4</u> մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
<u>ԳԿ9</u> խնդիրների լուծում,
<u>ԳԿ10</u> որոշումների ընդունում:
Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝
<u>ՀԳԿ1</u> գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
<u>ՀԳԿ2</u> հետազոտություններ կատարելու ունակություններ,
<u>ՀԳԿ3</u> սովորելու ունակություն,
<u>ՀԳԿ8</u> ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,

<u>Բ)Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)</u>
<u>ԱԿ2</u> հստակ հաղորդել ստացված հենքային գիտելիքները,
<u>ԱԿ6</u> կիրառել տվյալ առարկային բնորոշ մեթոդները,
<u>ԱԿ11</u> տիրապետեն ինքնուրույն հետազոտության մեթոդներին և կարողանան մեկնաբանել հետազոտության արդյունքները,
<u>ԱԿ14</u> տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

6. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների[2]

«Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն ու հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել գիտամանկավարժական և ստեղծագործական աշխատանքային մասնագիտական գործունեության ընթացքում:

7. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը

---

[1] http://www.vsu.am/karg/ararkayakan-nkaragir-17.pdf
Լրացվում է «Առարկայի նկարագրի մշակման ռազմավարության» կոմպետենցիաների ցանկին համապատասխան:

[2] Նշվում է, թե տվյալ դասընթացի յուրացման, ամփոփման արդյունքում ձեռքբերված գիտելիքները, հմտությունները և կարողությունները աշխատաշուկայի որ բնագավառներում և ոլորտներում կարող է շրջանավարտը կիրառել

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարությունը (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)		**3 կրեդիտ/ 90 ժամ**

Աշխատանքի տեսակը	ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն		8
Գործնական աշխատանք		
Սեմինար պարապմունք		4
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք		78
Ընդամենը		90
Ստուգման ձևը ընթացիկ քննություն, հանրագումարային քննություն		ստուգարք

8. <u>Ուսումնական աշխատանքների տեսակները[3]</u>

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Սեմինար պարապմունքները** խմբային պարապմունքների հիմնական տեսակներից է, որի ընթացքում ուսանողը սովորում է բանավոր շարադրել նյութը, պաշտպանել իր տեսակետները և եզրահանգումները: Սեմինարի ընթացքում ուսանողները քննարկում, պատասխանում են թեման, զեկույցները և ռեֆերատները, որոնք հանձնարարել է դասախոսը:

  Սեմինարին պատրաստվելու համար անհրաժեշտ է ուսումնասիրել հիմնական և լրացուցիչ գրականություն տվյալ թեմայով: Գրականության ուսումնասիրությունից և համառոտագրումից հետո պետք է կազմել պլան՝ բանավոր պատասխանի համար,

[3] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

ապա մտածել ելույթի բովանդակության հարցադրումների և պատասխանների մասին:

- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են[4]՝
  - **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:
  - **Նախագծերի մեթոդ** – ուսումնաճանաչողական, ստեղծագործական կամ խաղային համատեղ գործունեության տեսակ է, սովորող-գործընկերների միջև, որոնք ունեն ընդհանուր նպատակ և համաձայնեցված միջոցներ՝ ուղղված որևէ խնդրի լուծման կամ որոշակի արդյունքի ձևակերպման:
  - **Հարցի նախապատրաստման մոդել** –կամավորության սկզբունքով ընտրված ուսանողն իր նախընտրած հակիրճ ձևով նախապատրաստում է տվյալ առարկայից քննության կամ ստուգարքի հարցերի իր պատասխանների փաթեթը: Քննությունից (ստուգարքից) 1 շաբաթ առաջ նա հանձնում է փաթեթը դասախոսին, որը ստուգում է այդ նյութերը և որոշում դրանց համապատասխանությունը տվյալ առարկայի բովանդակությանը:
  - **Ինքնուրույն աշխատանք համացանցում** – նոր տեղեկատվական տեխնոլոգիաները կարող են օգտագործվել հետևյալ նպատակներով՝ համացանցում անհրաժեշտ տեղեկատվության որոնման համար, երկխոսություն համացանցում, թեմատիկ ցանցային էջերի օգտագործում:
  - **Զեկույց** – որևէ գիտական կամ հետազոտական թեմայի շուրջ կատարած եզրակացությունների, ստացած արդյունքների ներկայացում ուսանողի կողմից:

9. **Դասավանդման մեթոդներներն են՝**[5] հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-երկխոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, սեմինար-բանավեճ, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, ուսուցում գործողությամբ (action learning), իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր:

10. **Ուսումնառության մեթոդներն են**[6]՝ մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, ալգորիթմների և հրահանգների կազմում, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, փորձի/հետազոտության արդյունքների վերաբերյալ եզրակացության ներկայացում

---

[4] Թողել այն տեսակը, որը տվյալ դասընթացի դասավանդման համար նախատեսված է: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[5] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:
[6] Ներկայացված են օրինակներ: Դասավանդողը կարող է նկարագրությունը փոխել կամ լրացումներ կատարել:

11. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների[7].

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1	ԻԴՄ-ն որպես գիտություն	2	2			
2	ԻԴՄ-ի ուսումնադաստիարակչական խնդիրները, գործառույթները					
3	Իրավունքի դասավանդման մեթոդների համակարգը					
4	Ուսուցչի դերը և նրան ներկայացված պահանջները	2				
5	Թեմայի փոխհաղորդակցման մեթոդներ					
6	Կոնֆլիկտների կարգավորումը դասապրոցեսում					
7	Իրավունքի դասի անցկացումը ակտիվ հաղորդակցման միջոցով	2	2			
8	Իրավագիտական նյութերի յուրացման տիպական կառուցվածքը					
9	Պրոբլեմային ուսուցման առանձնահատկությունները					
10	Իրավագիտական տեքստերի վրա աշխատելու մեթոդներ	2				
11	Քննարկման, բանավոր հարցուպատասխանների մեթոդներ					
12	Սովորողների իրավական գիտելիքների գնահատում					
		8	4			

12. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

[7] Նման է օրացուցային պլանին

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Ա. Արնաուդյան, Ի. Օհանովա « Կառուցողական կրթության հիմունքները և մեթոդները»	Երևան 2005
2.	Ս. Խաչատրյան, Ս. Պետրոսյան «Հասարակագիտության ուսուցման արդի հիմնահարցեր »	Երևան 2005
3.	Ս. Պետրոսյան, Ս. Խաչատրյան «Հասարակագիտության ինտեգրացված ուսուցում»	Երևան 2005
4.	Մ. Ա. Մկրտչյան «Կրթության կազմակերպման կոլեկտիվ եղանակի կայացման հիմնահարցեր»	Երևան 2003
5.	Վ. Այվազյան «Մարդու իրավունքներ»	Երևան 2002
6.	Լուսինե Ալավերդյան, Նարինե Ալեքսանյան «Իրավունք բոլորի համար»	Երևան 2018
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	«ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ: Տեսություններ, մեթոդներ, գնահատում»	Երևան 2005
2.	И. Я. Лернер. «Проблемное обучение»	М., 1974
3.	Н. Г. Дари.« Современные требования к уроку истории»	М., 1978
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.		
2.		

13. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

13.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն[8]
1	Իրավագիտությ ան դասավանդման մեթոդիկան որպես գիտություն	1. Դասընթացի խնդիրները, բովանդակությունը 2.Իրավագիտության կապը այլ գիտությունների հետ	2	ՊԳ1,3,6
2	Իրավագիտության դպրոցական դասընթացի ուսումնադաստիարակչական խնդիրները, գործառույթները, կառուցվածքը	1.Դասընթացի համադաստիարակչական խնդիրները, նպատակը: 2.Դասընթացի գործառույթները, կառուցվածքը: 3.Դասընթացի ուսումնասիրման ժամանակակից մեթոդները:		ՊԳ 1,3,6
3	Իրավունքի դասվանդման մեթոդների համակարգը	1.Ուսուցման մեթոդների դասակարգումը: 2.Խոսքային մեթոդներ: 3.Ուսուցման զննական մեթոդներ 4. Ուսուցման գործնական մեթոդներ:		ՊԳ 1.4.6
4	Ուսուցչի դերը և նրան ներկայացվող մանկավարժական պահանջները	1.Ուսուցիչը որպես շահառու: 2. Ուսուցիչը որպես որոշումներ կայացնող և որպես առաջնորդ: 3.Ուսուցչի ռազմավարական գործունեությունը դասապրոցեսում:	2	ՊԳ 1.2.6
5	Թեմաների փոխհաղորդման մեթոդիկա	1.Համագործակցային ուսումնառությունը դասարանում: 2.Համագործակցության և փոխօգնության դրսևորման ձևերը: 3. Թեմայի յուրացման ռազմավարությունը:		ՊԳ 2.6
6	Կոնֆլիկտների կարգավորումը դասապրոցեսում	1.Կոնֆլիկտի էությունը, պատճառները: 2.Կոնֆլիկտի լուծման ռազմավարություններ: 3.Բանակցությունների էությունը:		ՊԳ 1,2,4,6

[8] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

7	Իրավագիտության դասի անցկացումը ակտիվ հաղորդակցման միջոցով (բանավեճ)	1.«Բանավեճ» մեթոդը որպես ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բաղադրատարր: 2. Բանավեճային դասի կառուցվածքը: 3.Բանավեճը որպես դաստիարակչական աշխատանքի ձև:	2	ՊԳ2,4,6
8	Իրավագիտական նյութերի յուրացման պրոցեսի տիպական կառուցվածքը	1.Թեմայի յուրացման պրոցեսի փուլերը: 2.Յուրացման մեթոդների ռազմավարության նշանակությունը:		ՊԳ1,3,5
9	Պրոբլեմային ուսուցման առանձնահատկությունը դասապրոցեսում	1.Ուսուցման պրոբլեմային եղանակը, էությունը, նպատակը: 2.Պրոբլեմային ուսուցման կառուցվածքը: 3.Պրոբլեմային ուսուցման հատկանիշները:		ՊԳ 1.5.6
10.	Քննարկում: Բանավոր հարց ու պատասխանների և քննարկումների վարման նշանակությունը իրավունքի դասին	1.Քննարկման մեթոդի դերը: 2. Հարցերի ճանաչողական մակարդակները: 3.Քննարկման տեսակները:	2	ՊԳ 1.3.5.6
11.	Իրավագիտ ական տեքստերի, փաստաթղթերի վրա աշխատելու մեթոդիկա	1.Իրավական գիտելիքների աղբյուրները: 2.Իրավական փաստաթղթերի, տեքստերի վրա աշխատելու միջոցները: 3. Ուսուցչի դերը աշակերտների կողմից իրավական աղբյուրների վրա աշխատելու գործում		ՊԳ1.3.6
12.	Սովորողների իրավական գիտելիքների գնահատման նպատակներն ու խնդիրները	1.Սովորողների գնահատման նպատակները: 2.Գնահատման տեսակները: 3.Գնահատման մեթոդները:		ՊԳ1.4.5.6

13.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[9]
1	ԻԴՄ-ի ուսումնադաստիարակչական խնդիրները, գործառույթները	1.Դասընթացի համադաստիարակչական խնդիրները, նպատակը: 2.Դասընթացի գործառույթները, կառուցվածքը: 3.Դասընթացի ուսումնասիրման ժամանակակից մեթոդները:	2		ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.3
2	Իրավունքի դասավանդման մեթոդների համակարգը	1.Ուսուցման մեթոդների դասակարգումը: 2.Խոսքային մեթոդներ: 3.Ուսուցման զննական մեթոդներ 4. Ուսուցման գործնական մեթոդներ:			ՊԳ1.2.4.6 ԼԳ 2.3
3	Ուսուցչի դերը և նրան ներկայացված պահանջները	1.Ուսուցիչը որպես շահառու: 2. Ուսուցիչը որպես որոշումներ կայացնող և որպես առաջնորդ: 3.Ուսուցչի ռազմավարական գործունեությունը դասապրոցեսում:			ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.3
4	Թեմայի փոխհաղորդակցման մեթոդներ	1.Համագործակցային ուսումնառությունը դասարանում: 2.Համագործակցության և փոխօգնության դրսևորման ձևերը: 3. Թեմայի յուրացման ռազմավարությունը:			ՊԳ1.2.4.6 ԼԳ 2.3
5	Իրավունքի դասի անցկացումը ակտիվ հաղորդակցման միջոցով	1.«Բանավեճ» մեթոդը որպես ուսումնադաստիարակչական գործընթացի բաղադրատարր: 2.Բանավեճային դասի կառուցվածքը: 3.Բանավեճը որպես դաստիարակչական աշխատանքի ձև:	2		ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.2

[9] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

6	Իրավագիտական նյութերի յուրացման տիպական կառուցվածքը	1.Թեմայի յուրացման պրոցեսի փուլերը: 2.Յուրացման մեթոդների ռազմավարության նշանակությունը:			ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.3
7	Քննարկման, բանավոր հարցուպատասխանների մեթոդներ	1.Քննարկման մեթոդի դերը: 2.Հարցերի ճանաչողական մակարդակները: 3.Քննարկման տեսակները:			ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.2
8	Սովորողների իրավական գիտելիքների գնահատում	1.Սովորողների գնահատման նպատակները: 2.Գնահատման տեսակները: 3.Գնահատման մեթոդները:			ՊԳ1.3.5.6 ԼԳ 1.2

13.3. Լաբորատոր աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

h/h	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն[10]
1.					
2.					

[10] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

13.4. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը[11]	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն[12]
1	Կազմել դասի պլան	Ուսումնասիրել դասի պլանի համար սահմանված պետական չափորոշիչները	ռեֆերատ	2 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ 1,3,5,6
2	Դասավանդման խոսքային մեթոդների համակարգը	Ուսումնասիրել բոլոր մեթոդները, ընտրել խոսքային մեթոդների առանձնահատկությունները	ռեֆերատ	2 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ1,2,3
3	«Մարդու ընդհանուր իրավունքներ ու ազատություններ» թեմայի համար մեթոդի ընտրություն	Ուսումնասիրել թեման, ընտրել դրան համապատասխան մեթոդները	բանավոր	1 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ1,3,6
4	«Սահմանադրական իրավունք» թեմայի համար մեթոդների ընտրություն	Ուսումնասիրել թեման, ընտրել դրան համապատասխան մեթոդները	բանավոր	1 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ1,3,6
5	«Ժառանգական իրավունք» թեմայի մեթոդների ընտրություն	Ուսումնասիրել թեման, ընտրել դրան համապատասխան մեթոդները	բանավոր	1 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ1,3,6
6	«Ընտանեկան իրավունք» թեմայի մեթոդների ընտրություն	Ուսումնասիրել թեման, ընտրել դրան համապատասխան մեթոդները	բանավոր	1 շաբաթ	10 միավոր	ՊԳ1,3,6

14. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում[13]

[11] Տես 7-րդ կետի հինգերորդ պարբերությունը

[12] Ըստ 12-րդ կետում նշված ցանկի, օր.՝ ՊԳ 1, ԼԳ 2 և այլն

[13] Նշվում են սարք-սարքավորումների, համակարգչային ծրագրերի նկարագրությունները և քանակը, որոնք անհրաժեշտ են տվյալ դասընթացի ուսումնական գործընթացը

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Պրոեկտոր
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	---
Սարքեր, սարքավորումներ	---
Համակարգչային ծրագրեր	---
Այլ	---

15. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառկման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի[14]:

6.1 ընթացիկ 2 քննությունով (4 և ավելի կրեդիտ ունեցող դասընթացներ, առավելագույնգումարային 40 միավոր),

6.2 ընթացիկ 2 ստուգարքով (մինչև 5 կրեդիտ ունեցող դասընթացներ, առավելագույն գումարային 40 միավոր)

7. Բոլոր քննություններն անցկացվում են ընթացիկ 2 քննության միջոցով: Ընթացիկ քննությունների անցկացման եղանակը ամբիոնի որոշմամբ (մինչև ուսումնական տարվա սկիզբը) կարող է լինել գրավոր, բանավոր կամ թեստային՝ դասախոսի հիմնավորված առաջարկության հիման վրա: Տվյալ մասնագիտության դասընթացներից ուսանողների գիտելիքների, մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ստուգման ձևերն ամրագրվում են դասընթացի ուսումնամեթոդական փաթեթում: Որպես նախընտրելի տարբերակ դիտարկվում է ընթացիկ քննությունների գրավոր կազմակերպումը:

8.Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս 4

[14]«Վանաձորի Հ. Թումանյանի անվան պետական համալսարան» հիմնադրամի ուսանողների գիտելիքների ստուգման, գնահատման և հաշվառման կանոնակարգ» (ընդունված ՎՊՀ-ի գիտական խորհրդի կողմից 30.062022թ.,

բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:
9.Քննությամբ ավարտվող դասընթացից (կրթական մոդուլ) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) միավորը (Գքնն.) ձևավորվում է ըստ հետևյալ բաղադրիչների.
9.1 դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ1:
9.1.1 լսարանային պարապմունքներին լիարժեք մասնակցության դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր:
9.1.2 լսարանային պարապմունքներին հաճախումները որոշվում են համաձայն հետևյալ հաշվարկի՝
ՀՀՄ = 20 միավոր x ՀԺ
ԼԺ
(ՀՀՄ - հաճախումներին հատկացվող միավորը
ԼԺ - լսարանային ժամաքանակ
ՀԺ - հաճախումների ժամաքանակ):
9.1.3Կիսամյակում դասընթացի լսարանային պարապմունքներին մասնակցության համապատասխան ժամաքանակը գրանցվում է ամփոփիչ գնահատման տեղեկագրում:
9.2.Ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) գնահատումից՝Գ2, որին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:
9.2.1 Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, անհատական առաջադրանքները, արտալսարանային ընթերցանությունը, թեմատիկ զեկուցումների նախապատրաստումը և այլն:
9.2.2 Կիսամյակի ընթացքում յուրաքանչյուր դասընթացից անհրաժեշտ է հանձնարարել առնվազն 1 ինքնուրույն աշխատանք: Ինքնուրույն աշխատանքների գումարային արժեքը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավոր:

9.2.3 Եթե ինքնուրույն աշխատանքը (անհատական կամ խմբային առաջադրանք) սահմանված ժամկետում կատարված է պատշաճ, և ուսանողը կարողանում է այն ներկայացնել, ապա աշխատանքը գնահատվում է դրական (8-20 միավոր):
9.2.4. Տեղեկագրում նշվում է համապատասխանաբար բոլոր բաղադրիչների դրական գնահատականների (8-20) գումարային արժեքից ձևավորված ամփոփիչ գնահատականը: 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում տեղեկագրում գրվում է զրո:
9.2.5 Ինքնուրույն աշխատանքի գնահատականները նշանակվում են մատյանում և տեղեկագրում:

9.3 Գործնական և/կամ սեմինար ու լաբորատոր աշխատանքների անցկացմանն ուսանողի մասնակցությունից և պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունից 5 (Գ3), որը գնահատվում է առավելագույնը գումարային 20 միավոր:

9.3.2 Դրական (8 և ավելի) գնահատականների դեպքում տեղեկագրում համապատասխանաբար նշվում է գնահատականը, իսկ 8-ից ցածր արդյունքի դեպքում տեղեկագրում գրվում է զրո:

15.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով,
- Սեմինար աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ),
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր։

15.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով։

15.3. Գնահատման չափանիշները[15].

- Տեսական գիտելիքները կիսամյակի ընթացքում։
- Գործնական աշխատանքները։
- Սեմինար պարապմունքները՝ հարցում։
- Լաբորատոր աշխատանքները։
- Ինքնուրույն աշխատանքը 2 ինքնուրույն։

[15] Լրացվում է ըստ ամբիոնի /դասախոսի որոշման

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳՐԻՉ

Մասնագիտություն՝ 042101.00.6, Իրավագիտություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 042101.01.6, Իրավագիտություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ իրավագիտության բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2024

Հեռակա ուսուցման համակարգ

Դասընթացի թվանիշը, անվանումը	**ԷԻԿ/բ-155 Իրավունքի դասավանդման տեսություն և մեթոդիկա**			
Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը	3 կրեդիտ			
Ուսումնառության տարի / կիսամյակ	4-րդ տարի,, 2-րդ կիսամյակ			
Ժամերի բաշխումը	Լսարանային	22	Դասախոսություն	8
			Սեմինար	4
			Լաբորատոր աշխատանք	
			Գործնական աշխատանք	
	Ինքնուրույն	68		
	Ընդամենը	90		
Ստուգման ձևը	ստուգարք			
Դասընթացի նպատակը	Իրավունքի դասավանդման մեթոդիկա առարկայի դասավանդումը նպատակ ունի ուսանողին գիտելիքներ տալ իրավունքի դասավանդման, դրա մեթոդների համակարգման, առանձին դասերի վերաբերյալ մեթոդների ընտրության և դպրոցում հասարակագիտության ուսուցչի համար անհրաժեշտ նյութատեխնիկական բազայի ապահովումման վերաբերյալ:			
Դասընթացի վերջնարդյունքները	Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը. 1) ***Գիտելիք*** Դասընթացի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է իմանա մասնագիտական գիտությունների և ԻԴՄ կապի առանձնահատկությունները 2) Իրավունքի դասավանդման մեթոդների առանձնահատկությունների վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքներ: 1) ***Հմտություն*** Կարող է կիրառել մասնագիտական գիտելիքներն առավել հաճախ հանդիպող իրավական խնդիրների լուծման համար: 2) Կարող է ինքնուրույն կազմել և մշակելիրավական դասի պլան, տալ իրավաբանական եզրակացություններ, առավել արդյունավետ կազմակերպել համապատասխան դասը: 3) Կարող է իրավունքի մեկնաբանման կանոնների կիրառմամբ պարզաբանել իրավական նորմերը : 4) Կարող է վերհանել կրթական խնդիրը, առաջադրել նոր լուծումներ: 1) ***Կարողունակություն*** Ունակ է՝ ինքնուրույն կամ համապատասխան ղեկավարման ներքո ծավալելու լիարժեք կրթամասնագիտական գործունեություն: 2) Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու օրենսդրությունը և			

	իրավակիրառ պրակտիկան, մասնագիտական գրականությունը ։ 3) Ունակ է՝ ուսումնառության և (կամ) աշխատանքի ընթացքում կատարելու առաջադրանքներ, ցուցաբերելու անհրաժեշտ ինքնուրույնություն և ստանձնելու պատասխանատվություն մասնագիտական որոշումներ կայացնելիս։ 4) Ունակ է՝ աշխատելու թիմում։ 5) Ունակ է՝ անձնական օրինակով նպաստելու իրավական պետության և քաղաքացիական հասարակության կայացմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը։
Դասընթացի բովանդակությունը	1. ԻԴՄ-ն որպես գիտություն 2. ԻԴՄ-ի ուսումնադաստիարակչական խնդիրները,գործառույթները 3. Իրավունքի դասավանդման մեթոդների համակարգը 4.Ուսուցչի դերը և նրան ներկայացված պահանջները: 5. Թեմայի փոխհաղորդակցման մեթոդներ 6. Իրավունքի դասի անցկացումը ակտիվ հաղորդակցման միջոցով: 7. Պրոբլեմային ուսուցման առանձնահատկությունները: 8. Իրավագիտական տեքստերի վրա աշխատելու մեթոդներ: 9. Իրավագիտական նյութերի յուրացման տիպական կառուցվածքը:
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	Բանավոր հարցում, ինքնուրույն աշխատանք,ստուգարք
Գրականություն	**Պարտադիր՝** Ա. Արնաուդյան, Ի. Օհանովա « Կառուցողական կրթության հիմունքները և մեթոդները» Ս. Խաչատրյան, Ս. Պետրոսյան «Հասարակագիտության ուսուցման արդի հիմնահարցեր » Ս. Պետրոսյան, Ս. Խաչատրյան «Հասարակագիտության ինտեգրացված ուսուցում» Մ. Ա. Մկրտչյան «Կրթության կազմակերպման կոլեկտիվ եղանակի կայացման հիմնահարցեր» Վ. Այվազյան «Մարդու իրավունքներ» Լուսինե Ալավերդյան, Նարինե Ալեքսանյան «Իրավունք բոլորի համար» **Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)** «ժամանակակից մանկավարժական մոտեցումներ: Տեսություններ, մեթոդներ, գնահատում» И. Я. Лернер. «Проблемное обучение» Н. Г. Дари.« Современные требования к уроку истории»